

drig ere i Stand til at faa varm Mad, fordi deres Forældre ere arbejdsløse fattige, som ikke ere i Stand til at skaffe det tilstrækkelige til deres Børn. Naar Forholdene ere saaledes — og det erkendes jo — at den private Godgørenhed paa dette Omraade langt fra er i Stand til blot tilnærmelsesvis at skaffe det tilstrækkelige, mener jeg, at her er et Omraade, hvor Samfundet bør træde til, ikke alene af Hensyn til det, at disse Børn bør møttes, at det er Synd, at Børnene i saa høj Grad skulle lide under Forældrenes Fattigdom, men ogsaa af den Grund, at det efter min Formening er nødvendigt for Undervisningens Skyld, af Hensyn til selve det Maal, Skolen skal søge at opnaa. Det forekommer mig at være ganske klart, at et Barn, der møder sulsten paa Skolen, som i flere Dage ikke har faaet tilstrækkelig Mad, kan aldrig være saa opmærksomt, saa modtageligt for Kundskaber, som Børn, der leve under lykkeligere Forhold. Derved bliver Skolens Undervisning for dette Barn af langt ringere Værdi end den, den har for de øvrige Børn i Skolen. Skolen kan med Hensyn til et saadant Barn ikke naa det Maal, som vilde kunne naas, hvis Barnet ikke levede under saa ulykkelige Forhold. Nu mener jeg, det er meget for Samfundets Skyld, at Staten organiserer sit Skolevæsen, i Betragtning af, at Samfundet selv har uhyre Fordel af at have vel ophlyste Borgere, at dette har sin store Betydning paa alle mulige Samfundsomraader ogsaa i økonomisk Henseende, idet det Samfund, som bestaar af vel ophlyste Borgere, er i Stand til som Helhed at skaffe sig en langt bedre økonomisk Stilling ved sin større Digtighed, end det Samfundet er i Stand til, som bestaar af uakundige og uoplyste Mennesker. Og det er ogsaa for den enkeltes Skyld, idet Livet stiller større og større Krav i Kampen for Tilværelsen til den enkelte; ogsaa i saa Henseende behøves det, at den enkelte bliver dygtiggjort i saa høj Grad som muligt. Derfor mener jeg, man bør bidrage saa meget som muligt til, at de Under, som slyde af Forældrenes Fattigdom, i denne Henseende blive fjernede.

I denne Belysning ser jeg ogsaa det Mulkssystem, man har indført i Løven. Jeg er ingen Fjende af, at man ved Hjælp af Mulkter tvinger Forældre til at lade deres Børn søge Skolen; men jeg finder det uretferdigt at idømme Forældrene disse høje Mulkter, naar det er notorisk, at det er Forældrenes Fattigdom, som tvinger Børnene til at forsømme Skolen. Det er ofte saaledes, at det, som er den egentlige Grund til For-

ældrene, er, at Forældrene behøve Børnens Arbejdskraft, behøve at lade den anvende for derigennem at faa Hjælp til Børnens Underhold. Dette bør man komme bort fra; man bør samtidig med, at man indfører Mulkter og derved straffer Forældrene for at lade Børnene forsømme Skolen, ogsaa sørge for, at de ikke af Nød og Fattigdom tvinges til at lade Børnene forsømme Skolen. Sørges man for at fjerne det Moment, her foreligger som Aarsag til Forældrene, vil man ganske vist ikke i stor Udstrækning faa Brug for Mulktsystemet. Man har i Fattigloven en Bestemmelse om, at naar Forældre, som ere under Fattigvæsenet, lade deres Børn forsømme Skolen, holde dem til Betleri eller ikke afholde dem derfra, kunne saadanne Børn tages fra Forældrene og anbringes under andre Forhold. Jeg ved ikke, i hvor høj Grad denne Bestemmelse bliver anvendt; men jeg er ganske sikker paa, at hvis man indfører dette System med at give Skolebørnene Mad paa Skolen, bliver ogsaa denne Paragraf overflødig i det langt overvejende Antal Tilfælde. Jeg mener altsaa, at der med Hensyn dertil ogsaa bør foretages en Forandring i det foreliggende Lovforslag, og jeg tror ikke, at man med Hensyn til dette Spørgsmaal kan sige, at det er noget, som det er økonomisk uoverkommeligt at gøre igennem. Efter det Forslag, der var stillet i det andet Ting, skulde Udgiften her til deles mellem Staten og Kommunen, og den Part, der altsaa vil falde paa Kommunerne, vil blive saa ringe, at jeg ikke tror, at nogen Kommune vil kunne sige, at det vil være en Byrde, den ikke vil kunne overkomme. Jeg tror, det er et Spørgsmaal, som meget let lader sig løse, og som man derfor bør gøre et Forsøg paa at faa løst nu, da vi have Loven til Forhandling.

Maar jeg med det samme til Slutning henlede Opmærksomheden paa en Tanke, som jeg ogsaa tror bør komme frem under Behandlingen af en Skolelov, ihvorvel jeg erkender, at det vistnok for dette Lovforslags Bedkommende næppe vil være muligt at faa noget ført igennem i den Retning, men jeg tror, det vilde være rigtig at tage Tanken frem, for at faa den debatteret og for at faa undersøgt, om den ikke skulde være rigtig. Den Ulempe, der er ved Skolevæsenet, navnlig ude paa Landet, er jo de mange Børn, der søge den enkelte Skole, og den forfælske Alder, som de Børn have, der gaa i en og samme Klasse. Det kan ikke andet end hemme Undervisningen for de ældres Bedkommende, naar der i een Klasse er Børn af meget forskellig Alder. Nu havde jeg tænkt, om det ikke skulde være det rette — jeg ser